

Rozbor hospodárenia za základné školstvo k 30.6.2004

K o m e n t á r

Prehľad čerpania výdavkov za základné školstvo podľa účtovného stavu k 30.6.2004 a jeho posúdenie vo vzťahu k doposiaľ schváleným východiskám je nasledovné :

A. Posúdenie vo vzťahu ku schválenému rozpočtu na rok 2004 MsZ zo dňa 25.11.2003 a jeho následným úpravám

V procese prípravy rozpočtu na rok 2004 sa v roku 2003 postupovalo podľa dovtedy platnej metodiky. Odsúhlasené východiská odrážali priemernú mieru inflácie, existujúcu štruktúru škôl a školských zariadení, platnú legislatívu tak v ekonomickej oblasti, ako aj v oblasti výchovnovzdelávacieho procesu. Rozpočet pre základné školstvo vzhľadom na nedoriešenosť problematiky nebol v podstate upravovaný, skutočnosť kopíruje možnosť čerpania prostriedkov vzhľadom na pridelené prostriedky.

Prehľad je uvedený v prílohe (tabuľka č.1)

B. Posúdenie vo vzťahu ku skutočne prideleným prostriedkom na základe schválených objemov zo štátneho rozpočtu

Zmena nastala od 1.1.2004 a predstavovala predovšetkým odlišný spôsob financovania v zmysle zákona NR SR č.597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení a nariadenia vlády č.2/2004 Z.z. k tomuto zákonu, ktorý stanovuje normatívne financovanie škôl a školských zariadení podľa počtu detí/žiakov. Zároveň nadobudol platnosť zákon č.596/2003 Z.z. o štátnej správe školstva a školskej samospráve s novo vymedzenými pojmami To, že ide o úplne nový proces, ktorý má aj svoje slabé – „nedotiahnuté“ miesta, svedčí skutočnosť, že

- pôvodne stanovené hodnoty normatívov pre jednotlivé kategórie škôl a školských zariadení, boli podhodnotené a muselo dôjsť k ich prehodnoteniu, čo ministerstvo školstva uskutočnilo až v priebehu mesiaca jún t.r. Podotýkame, že toto prehodnotenie bolo uskutočnené nedôsledne, nezohľadňujúce opodstatnené nároky a pripomienky,
- spôsob získavania informácií o podstatných náležitostiach pridelených prostriedkov zo štátneho rozpočtu (pridelené objemy) je len prostredníctvom internetu a periodika Obecné noviny, predovšetkým za originálne kompetencie,
- doplatok do garantovaného minima by mal v prechodnom období odrážať ,ak už nie inflačný nárast, tak aspoň nároky vznikajúce pri uskutočňovaní racionalizačných opatrení v procese vyplácania odchodného a odstupného pre pracovníkov z originálnych kompetencií. Pridelený doplatok do garantovaného minima bol taktiež upresnený až 22.6.2004 v Obecných novinách a uvedenú problematiku nezohľadňuje.

Takto pridelené prostriedky zo štátneho rozpočtu a predpokladané vlastné príjmy zo škôl (doposiaľ nebola zmenená legislatíva , okrem ZUŠ), predstavujú omnoho menší zdroj príjmov, oproti predpokladanému v MsZ schválenom rozpočte a jeho doteraz vykonaných úpravách. Uvedená problematika bude predmetom úpravy rozpočtu pre základné školstvo na najbližšom zasadaní MsZ.

Zdroje príjmov sú k 30.6.2004 výrazne podhodnotené. V snahe ušetriť si prostriedky na úhradu júnových výplát zamestnancom, boli presúvané platby za faktúry dodávateľom do nasledujúcich období, čím boli vykázané **neuhradené faktúry vo výške 4 748 tis. Sk** (z

toho bez PS 2 280 tis.Sk). Napr. rozdiel medzi príjmami a výdavkami v kategórii škôl a školských zariadení bez PS bol k 30.6.2004 vo výške 5 283 tis. Sk po odpočítaní vlastných príjmov 636 tis.Sk vo výške 4 647 tis. Sk, z toho potreba na júnové mzdy predstavovala 3 500 tis.Sk, t.j. voľné zdroje k 30.6.2004 ostali vo výške 1 147 tis. Sk, ktoré nestačili na pokrytie neuhradených faktúr 2 280 tis. Sk. K ultimu

2

mesiacu boli použité na úhradu záväzkov za ZŠ Ľ. Ondrejova, ktoré od 1.7.2004 sa zlučuje so ZŠ Šafárika. Obdobná situácia prebiehala aj na školách s právnou subjektivitou.

Štruktúra neuhradených faktúr k 30.6.2004 je nasledovná (v tis. Sk) :

druh	školy s PS	školy bez PS	spolu
energie	1 883	2 053	3 936
voda	114	51	165
smeti	15	45	60
údržba	217	48	265
iné	162	20	182
réžie	77	63	140
SPOLU	2 468	2 280	4 748

Z analýzy čerpaných výdavkov k 30.6.2004 vyplýva, že prostriedky zo štátneho rozpočtu boli použité na úhradu osobných nákladov v objeme 70 645 tis. Sk (mzdy 52 346 tis. Sk a odvody do poisťovních fondov 18 299 tis. Sk), pričom sú mzdy k 30.6.2004 vyplatené len za 5 mesiacov vzhľadom na účtovné obdobie, na úhradu materiálu a služieb v objeme 14 374 tis. Sk a bežných transferov 638 tis. Sk (z toho odstupné 452 tis. Sk) v nasledujúcej štruktúre :

druh výdavku	PS ZŠ	ZUŠ	CVČ	školy bez PS
<u>spolu</u>				
611 tarif.plat	33 664	2 740	742	12 382
49 528				
612 príplatky	2 047	99	47	483
2 676				
614 odmeny	119	8	-	15
<u>142</u>				
610 MZDY	35 830	2 847	789	12 880
<u>52 346</u>				
620 ODVODY DO PF	12 523	1 029	269	4 478
<u>18 299</u>				
631 cestovné	4	-	-	6
10				
632 energie, voda, telef.	8 642	-	89	3 125
11 856				
633 materiál	243	-	1	46
290				
635 údržba	348	2	5	38
393				
637 ostatné	1 166	1	17	693
<u>1 877</u>				
630 TOVARY A SLUŽBY	10 403	3	112	3 908
<u>14 426</u>				

640 BEŽNÉ TRANSFERY	600	6	-	32
638				
600 bež.výdavky zo ŠR	59 356	3 885	1 170	21 298
85 709				

Z vlastných príjmov boli uhradené mzdy v hodnote 135 tis. Sk (ZUŠ), tovary a služby v objeme 2 127 tis. Sk a bežné transfery 5 tis. Sk v štruktúre :

610 MZDY	-	135	-	-
135				
631 cestovné	1	1	1	5
8				
632 energie	520	273	54	70
917				
633 materiál	205	22	10	231
468				
635 údržba	94	3	1	165
263				
637 ostatné	144	163	66	98
471				
630 TOVARY A SLUŽBY	964	462	132	569
2 127				
640 BEŽNÉ TRANSFERY	5	-	-	-
5				
600 bež.výd.z vlast.príjmov	969	597	132	569
2 267				

Možno konštatovať, že na úhradu tovarov a služieb sa vlastné príjmy podieľali 15 %, pričom sa v najväčšej miere použili na úhradu energií 917 tis. Sk, na nákup materiálu 468 tis. Sk a na údržbu 263 tis. Sk, a pod.

3

Zo štruktúry prefinancovaných prostriedkov vyplýva, že zo štátneho rozpočtu a vlastných príjmov sa celkovo napr. na údržbu minulo len 656 tis. Sk (odstraňovanie najaktuálnejších závad, bez realizácie plánovanej údržby), na nákup materiálu (tlačivá, učebné pomôcky, čistiace prostriedky a pod.) 758 tis. Sk. Pritom ide o 46, včítane ŠKD o 57, škôl a školských zariadení. Maximálne úsporný, až likvidačný režim vyplývajúci z **podhodnoteného rozpočtu, nezmenenej štruktúry a počtu** škôl a školských zariadení zaradených do siete sa prejavil nasledovne :

- V prepočte na jedného žiaka ZŠ bolo použitých na údržbu 58 Sk zo ŠR, z vlastných zdrojov 35 Sk, celkovo 93 Sk.
- Na nákup materiálu pre žiaka ZŠ bolo prefinancovaných 41 Sk zo ŠR, z vlastných príjmov 34 Sk, celkovo 75 Sk.
- Na energie v prepočte na 1 žiaka ZŠ sa minulo zo štátneho rozpočtu 1 456 Sk, včítane neuhradených faktúr 1 773 Sk, pričom ročný normatív je ministerstvom stanovený v rozmedzí 2 159 až 3 023 Sk/žiak/teplo.
- Oveľa kritickejšia situácia bola na MŠ, kde v prepočte na 1 dieťa sa nakúpil materiál za 33 Sk zo ŠR a 166 Sk z vlastných zdrojov a na údržbu bolo použitých 27 Sk zo ŠR a 118 Sk z vlastných zdrojov.
- CVC a ZUŠ si celé náklady na prevádzku hradia len z vlastných príjmov (ZUŠ v objeme 135 tis. Sk dokonca aj mzdy), avšak CVC pre nedostatok vlastných zdrojov a podhodnotený prídel zo ŠR vykazuje aj najvyššie % neuhradených faktúr.

Školy a školské zariadenia pristupujú ku získavaniu vlastných zdrojov podľa možností vyplývajúcich z platnej legislatívy (zdroje od zákonných zástupcov detí a žiakov sú

zvyšované na maximálnu hranicu), zapájaním sa do rôznych aktivít, projektov, súťaží, prehodnocovaním existujúcich nájomných vzťahov a získavaním nových, opatrenia v oblasti úhrady réžii za dospelých straníkov a pod. Racionalizačné opatrenia smerovali k spájaniu a zlučovaniu škôl a školských zariadení (viď ZŠ Ľ.Ondrejova, MŠ Mišička, atď.). Realizovaním týchto aktivít sa celoročne dosahuje úspora cca 10 mil. Sk.

Napriek tejto snahe a racionalizačným opatreniam v prevádzkovej oblasti zdroje nepostačujú na krytie potrieb. Preto školy s právnou subjektivitou pristúpili k racionalizačným opatreniam v personálnej a mzdovej oblasti. K 30.6.2004 boli rozviazané pracovné pomery s 23 zamestnancami. Nakoľko ide v prevažnej miere o pracovníkov financovaných z originálnych kompetencií, podľa vyjadrenia z nadriadených orgánov (ministerstvo školstva a KŠÚ Trenčín) úhradu na odchodné a odstupné je potrebné pokryť bez navýšenia zo ŠR z už pridelených prostriedkov, alebo zdrojov obce. Uvedená skutočnosť mimoriadne zaťažuje nedostatočne pokrytú oblasť originálnych kompetencií.

Odbor školstva MÚ uplatnil požiadavku na prehodnotenie podhodnoteného prídeltu zo štátneho rozpočtu prostredníctvom dohodovacieho konania cez KŠÚ Trenčín, čím sa dosiahlo navýšenie finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu vo výške 16 mil. Sk na originálne kompetencie.

Zohľadniac vyššieuvedené skutočnosti finančná situácia k 30.6.2004 po úprave rozpočtu zo ŠR (Obecné noviny z 22.6.2004), racionalizačnými opatreniami a po upresnení vlastných zdrojov s výhľadom do konca roka (bez účelových prostriedkov z mesta 250+30, KŠÚ 105+46 a kapitálových 4 428), je nasledovná (v tis. Sk) :

Druh kompetencií	Zdroje zo ŠR	Vlastné zdroje	Zdroje spolu	Minimálna potreba	Rozdiel	Opim.potr.
<u>Rozdiel</u>						
prenesené komp.	123 438	1 132	124 570	127 496	- 2 926	
127 496 - 2 926						
originálne komp.	80 159	4 424	84 583	85 077	- 494	
<u>87 077 - 2 494</u>						
SPOLU	203 597	5 556	209 153	212 573	- 3 420	
214 573 - 5 420						

Rozdiel v objeme 3 420 tis. Sk nedokážu si školy a školské zariadenia vykryť z doteraz pridelených zdrojov ani po uskutočnenej úprave rozpočtu zo štátneho rozpočtu. Finančné zdroje

4

chýbajú tak v originálnych , ako aj v prenesených kompetenciách, ako vyplýva z vyššieuvedených analýz.

V nadväznosti na uvedené skutočnosti bude predložený materiál na úpravu rozpočtu na MsZ za základné školstvo s požiadavkou o vykrytie nekrytého rozdielu zo zdrojov mesta.

Použité skratky :

MsZ – mestské zastupiteľstvo
 ŠR – štátny rozpočet
 ZUŠ – základná umelecká škola
 CVČ – centrum voľného času
 MŠ – materská škola = predškolské zariadenie

ZŠ – základná škola
ŠKD- školský klub detí
ŠSZ – školské stravovacie zariadenie = školská jedáleň
PS- škola s právnou subjektivitou
PF – odvody do poisťných fondov
KŠÚ – krajský školský úrad
MF SR – ministerstvo financií

Prílohy : 1

Vyhotovil : Ing.Halahyiová

Prievidza 19.7.2004